

Pedagogika rodziny - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika rodziny
Kod przedmiotu	05.9-WP-PEDP-PRODP
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ - dr Elżbieta Turska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest nabycie pedagogicznej wiedzy na temat rodziny, (jej struktury, specyfiki oraz współczesnych dla niej zagrożeń) oraz zrozumienie znaczenia i istoty wychowawczego i opiekuńczego funkcjonowania rodziny; **ukazanie związku pedagogiki rodziny z psychologią i socjologią; rozwijanie umiejętności kształtowania kultury pedagogicznej rodziców oraz popularyzacji wiedzy z obszaru pedagogiki rodziny.**

Wymagania wstępne

Wstęp do pedagogiki, teoretyczne podstawy wychowania, wprowadzenie do psychologii.

Zakres tematyczny

1) Wprowadzenie w problematykę rodziny. Różne ujęcia rodziny i różne sposoby jej definiowania. Funkcje rodziny. Pedagogiczna typologizacja rodzin. 2) Rodzina a rozwój dziecka. Znaczenie rodziny w życiu dziecka. Rola więzi emocjonalnych w rodzinie i ich wpływ na rozwój i funkcjonowanie dziecka. Przeobrażenia więzi emocjonalnych w rodzinie. Zaburzenia więzi emocjonalnych w rodzinie – przyczyny i skutki. 3) Rodzinne uwarunkowania startu edukacyjnego i społecznego dzieci i młodzieży. Rodzina a start oświatowy i osiągnięcia szkolne dzieci i młodzieży. Rodzina a orientacje życiowe młodzieży. 4) Rodzina z dzieckiem specjalnej troski. Nowa sytuacja rodziny i zachodzące w niej zmiany. Fazy przystosowania się rodziców (rodziny), do nowej sytuacji. Sytuacja i reakcje rodzeństwa. 5) Rodzina niepełna i jej specyfika. Przyczyny niepełnej struktury rodzin. Problemy samotnego rodzicielstwa. Psychoemocjonalna sytuacja dziecka wychowującego się w rodzinie niepełnej. 6) Rodzina zrekonstruowana. Znaczenie rodziców naturalnych. Specyfika roli ojczyma i macochy. Najczęstsze problemy rodzin zrekonstruowanych. Sytuacja dzieci w rodzinie. 7) Rodzina współczesna i jej przemiany. Zagrożenia współczesnej rodziny. 8) Postawy rodzicielskie i style wychowawcze rodziców. Pozytywne i negatywne postawy rodzicielskie oraz ich wpływ na rozwój i funkcjonowanie dziecka. Pozycja dziecka w rodzinie i jej wyznaczniki. 9) Błędy wychowawcze. Wychowanie skuteczne, nieskuteczne i błędne. Źródła błędnych zachowań rodziców Skutki błędów wychowawczych. Kategorie błędów wychowawczych. 10) Dziecko w rodzinie dysfunkcyjnej. Dziecko żyjące w biedzie. Dziecko osamotnione. Dziecko bite i wykorzystywane. Dziecko w rodzinie alkoholowej. Dziecko telewizyjne i komputerowe. 11) Relacje rodzina – szkoła. Współuczestnictwo rodziców w procesie edukacji dzieci. Powinności rodziców i nauczycieli w procesie edukacji. Syntonia oddziaływań wychowawczych rodziny i szkoły. Przyczyny niedomogów współdziałania rodziny i szkoły. Kształtowanie świadomości wychowawczej rodziców. Formy kształtowania kultury pedagogicznej rodziców. Popularyzacja wiedzy z obszaru pedagogiki rodziny. 12) Obszary i możliwości pedagogicznego i socjalnego wspomagania współczesnej rodziny polskiej.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład tradycyjny.

Ćwiczenia – dyskusja, prezentacja multimedialna, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
D.1/E.1.W2. Student zna i rozumie podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	• K_W10	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium	• Wykład • Ćwiczenia
D.1/E.1.U3. Student potrafi identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	• K_U06	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Ćwiczenia
D.1/E.1.U6. Student potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	• K_U06	• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca pisemna	• Ćwiczenia
D.1/E.1.K2. Student jest gotów do popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	• K_K10	• kolokwium • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Egzamin z wykładów (Egzamin pisemny z pytaniami otwartymi)

Ćwiczenia

Ocena zostanie wystawiona na podstawie pracy studenta na zajęciach (aktywność) oraz kolokwium i pracy pisemnej.

Ocena końcowa

Średnia arytmetyczna pozytywnych ocen z ćwiczeń i wykładów.

Literatura podstawowa

- Brągiel, J. (2018). Postmodernistyczne przemiany w rodzinie. *Roczniki Pedagogiczne*, vol. 10, nr 4, s. 10-21, ISSN: 2080-850X, DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.4-2>.
- Cudak H., *Szkice z badań nad rodziną*, Kielce 1995.
- Dąbrowski, Z. (2006). *Pedagogika opiekuńcza w zarysie*. T. 1. Olsztyn: Wydawnictwo UWM.
- Gajewska, G. G. (2018). Pedagogika opiekuńcza a pedagogika rodziny w teorii, metodyce i praktyce. Razem czy osobno? Stan i perspektywy rozwoju. *Roczniki Pedagogiczne*, vol. 10, nr 4, s. 37-53, ISSN: 2080-850X, DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.4-4>.
- Izdebska J., *Dziecko w rodzinie u progu XXI wieku*, Białystok 2000.
- Kawula, S., Brągiel, J., Janke, A. (2014). *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń: Wyd. Adam Marszałek.
- Ładyżyński, A. (red., 2012). *Pedagogika rodziny – in statu nascendi czy uznana subdyscyplina?* Wrocław: OW ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 63-85.
- Płopa M., *Psychologia rodziny: teoria i badania*, Elbląg 2004.
- Turska, E. (2017). Dom rodzinny jako przestrzeń kształtowania tożsamości. W: *Dom rodzinny w doświadczeniu (auto)biograficznym*. A. Ładyżyński, M. Piotrowska, M. Kasprzak (red.) Wrocław : Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, s. 19–30, ISBN: 9788362618293.
- Ziemska M., *Postawy rodzicielskie*, Warszawa 1973.
- Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Literatura uzupełniająca

- Badora, S., Zięba – Kołodziej, B. (2017, red.). *Pedagogika opiekuńcza. Perspektywy myślenia o rodzinie*. Warszawa: Difin, ISBN: **978-83-793-0978-8**.
- Biernat T., Przeperski J., Zintegrowane wsparcie rodziny w środowisku lokalnym: centrum dla rodzin. Toruń 2015.
- Błasiak, A., Chmura, A. (2018). Opieka w rodzinie. W: *Pedagogika rodziny na początku XXI wieku w świetle pojęć i terminów*. Sieradzka – Baziur B. (red.). Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii IGNATIANUM w Krakowie: dostęp: 23.04.2019: https://wydawnictwo.ignatianum.edu.pl/sites/wydawnictwo/files/publikacje_pdf/pedagogika-rodziny_online.pdf, s. 83-116.
- Cudak, H. (2012). Rola kultury pedagogicznej rodziców w eliminowaniu dysfunkcji rodziny. *Pedagogika Rodziny*, 2(3), 15-22.
- Cudak S. (2011). *Wychowawcze i emocjonalne funkcjonowanie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym*. Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. Łódź.
- Dyczewski L., *Więź między pokoleniami w rodzinie*, Lublin 2002.
- Gajewska G., *Pedagogika opiekuńcza. Elementy metodyki*. Zielona Góra 2009.
- Gajewska G. (2016). Transmisja międzypokoleniowa domu w pieczy zastępczej. *Problemy Opiekuńczo - Wychowawcze*, 10, 3-11.
- Janke A.W. (red.), *Pedagogika rodziny na progu XXI wieku*, Toruń 2004.
- Janion E., *Rodzina dziecka przewlekle chorego*. W: Słownik. Kompendium wiedzy nauczyciela i rodzica. K.Zajdel, M.Prokosz (red.), Toruń 2014.
- Ładyżyński, A., Piotrowska, M., Kasprzak, M. (red., 2017). *Dom rodzinny w doświadczeniu (auto)biograficznym*. Wrocław: Instytut Pedagogiki UW.
- Tyszkowa M. (red.), *Rodzina a rozwój jednostki*, Poznań 1990.

13. Kwartalnik „Pedagogika Rodziny”.
14. Krzesińska - Żach B., Pedagogika rodziny. Przewodnik do ćwiczeń, Białystok 2007 .
15. Psychologia rodziny. I.Janicka, H.Liberska (red.). Warszawa, 2014.
16. Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Elżbieta Turska (ostatnia modyfikacja: 12-11-2019 13:00)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ